

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อพรรณนาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก ของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ระหว่าง พ.ศ. 2546-2550 และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรของประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ระหว่าง พ.ศ.2548-2550 โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลที่มีการบันทึกจากรายงานของตำรวจ ซึ่งมีการบันทึกจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุและจำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก และรายละเอียดของการเกิดเหตุ ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนทั้งหมด ผ่านระบบรายงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ.2546–2550 จำนวน 7,692 ราย
2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร ใช้ข้อมูลรายงานบันทึกคดีอุบัติเหตุจราจรของตำรวจ ระหว่าง พ.ศ.2548–2550 จำนวน 178 คดี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. แบบรายงานอุบัติเหตุจราจรทางบกที่เป็นคดี ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3. แบบรวบรวมข้อมูลอุบัติเหตุจราจรทางบกที่เป็นคดีที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย 2 ตอน คือ (1) ข้อมูลทั่วไป (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ (1) ลักษณะการเกิดเหตุประกอบด้วย วันเดือนปี เวลาและสถานที่เกิดเหตุ ประเภทของยานพาหนะที่เกิดเหตุ (2) ลักษณะของผู้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต

ประกอบด้วย เพศ จำนวนคนที่ได้รับบาดเจ็บ จำนวนคนที่เสียชีวิต สภาพของการเกิดอุบัติเหตุ คือ ถูกรถอื่นชน ขับรถชน พาหนะล้มคว่ำ แลลบนเอง ตกจากพาหนะ หรืออื่นๆ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก ได้แก่

- 1) ผู้ใช้รถใช้ถนน หมายถึง เพศ อายุ และพฤติกรรมในการใช้รถใช้ถนน
- 2) ยานพาหนะ หมายถึง ความเร็วของรถ และสภาพความพร้อมของยานยนต์
- 3) สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพถนนและสิ่งแวดลอม เช่น ทางตรง ทางโค้ง ทางร่วมทางแยก ทางลาดชัน ถนนลื่น

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบบันทึกข้อมูลอุบัติเหตุจราจรทางบกจากการทบทวนวรรณกรรม และจากการศึกษารายงานการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกของประเทศภูมิภาคและจังหวัดลำพูน และนำไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำงานด้านอุบัติเหตุ คือ สารวัตรจราจร สภ.เมืองลำพูน และหัวหน้าห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำพูน และนักระบาดวิทยาของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 เชียงใหม่ หลังจากนั้นนำมาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองบันทึกจากข้อมูลอุบัติเหตุจราจรทางบก พ.ศ. 2551 ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จำนวน 10 ราย

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำแบบรายละเอียดข้อมูลเสนอโครงการวิจัย / การค้นคว้าแบบอิสระ เพื่อขอคำรับรองจากคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ์สวัสดิภาพและป้องกันอันตรายของผู้ถูกวิจัย และผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเก็บข้อมูล จนกระทั่งนำเสนอผลงาน กล่าวคือ ในการขอความร่วมมือเป็นผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลและแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากผลการวิจัยต่อส่วนรวม คุณค่าของข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูล ขั้นตอนของการเก็บข้อมูล และชี้แจงรายละเอียดของความต้อองการ การช่วยเหลือในกระบวนการเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลไปอภิปราย หรือพิมพ์เผยแพร่ได้กระทำในภาพรวมและเป็นการเสนอเฉพาะในเชิงวิชาการ

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บข้อมูลในแต่ละหน่วย
2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล
 - 2.1 ผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขั้นตอนการศึกษาต่อหน่วยงานที่ทำการเก็บข้อมูล
 - 2.2 สืบค้นและรวบรวมข้อมูลระบบรายงานอุบัติเหตุจราจรจากหน่วยวิทยุสื่อสารการรับแจ้งเหตุการณ์เกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก ระหว่าง พ.ศ.2546-2550
 - 2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบรวบรวมข้อมูล โดยใช้ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุของฝ่ายคดี ระหว่าง พ.ศ.2548-2550 โดยมีตำรวจฝ่ายทะเบียนคดี เป็นผู้ช่วยในการค้นคดีอุบัติเหตุจราจรทางบก จำนวน 1 คน
 - 2.4 ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลอุบัติการณ์การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรของประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และอัตราอุบัติการณ์การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรได้คำนวณ ดังนี้

อัตราอุบัติการณ์

$$= \frac{\text{จำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบกที่เกิดขึ้นในระหว่างปี (คน)}}{\text{จำนวนประชากรที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก ของ อ.เมือง จ.ลำพูน}} \times 100,000$$
2. ข้อมูลการกระจายของการเกิดอุบัติเหตุจราจรของประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำแนกตามบุคคล เวลาและสถานที่ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ
3. ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรของประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ปัจจัย 3 ด้าน วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ